

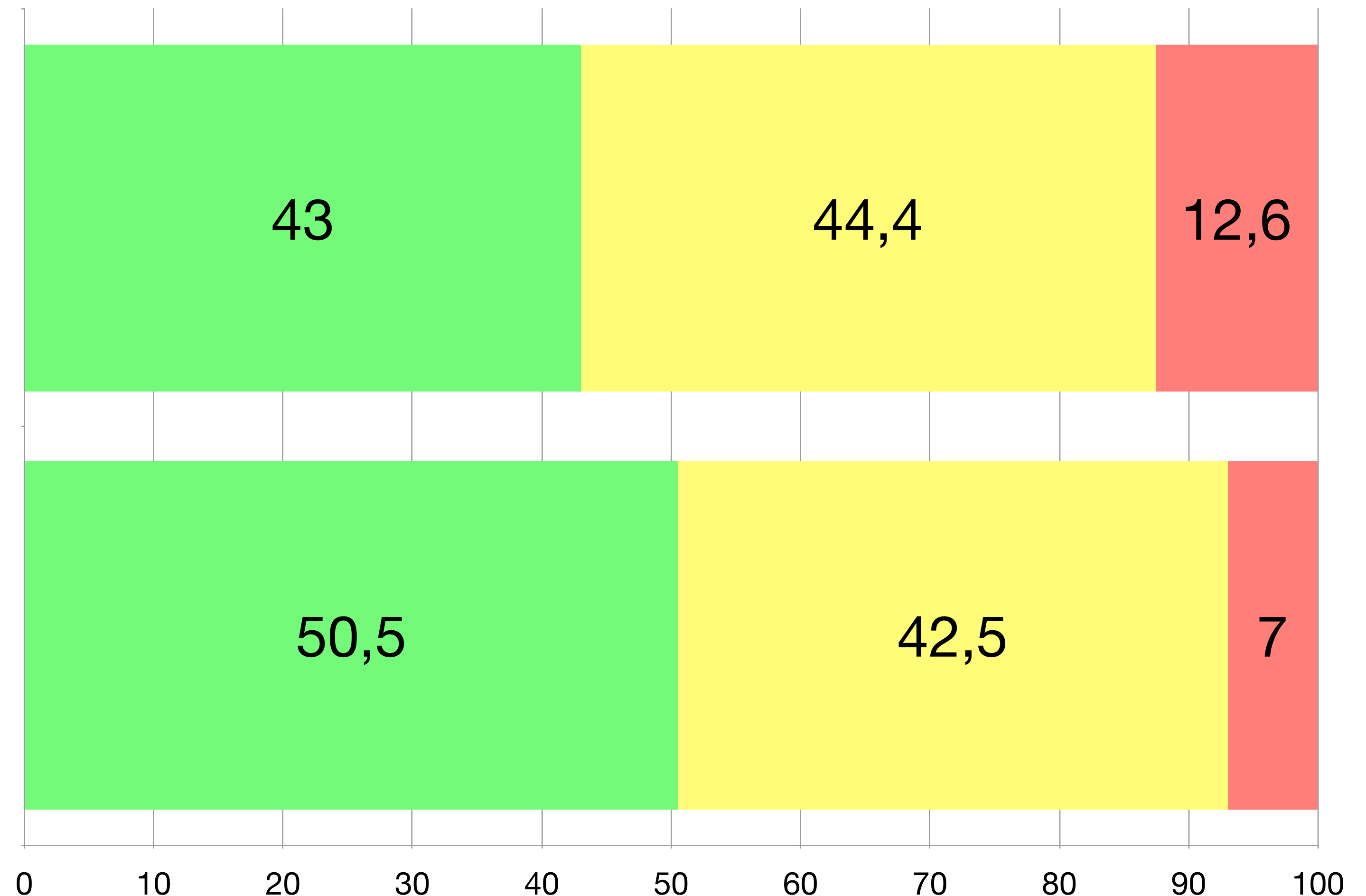

Ставлення українців до звільнення Михайла Федорові та призначення Михайла Драпатого

Інститут соціології НАН України,
Social Design Lab, Research UA

I. ПОІНФОРМОВАНІСТЬ ПРО ПОДІЇ, %

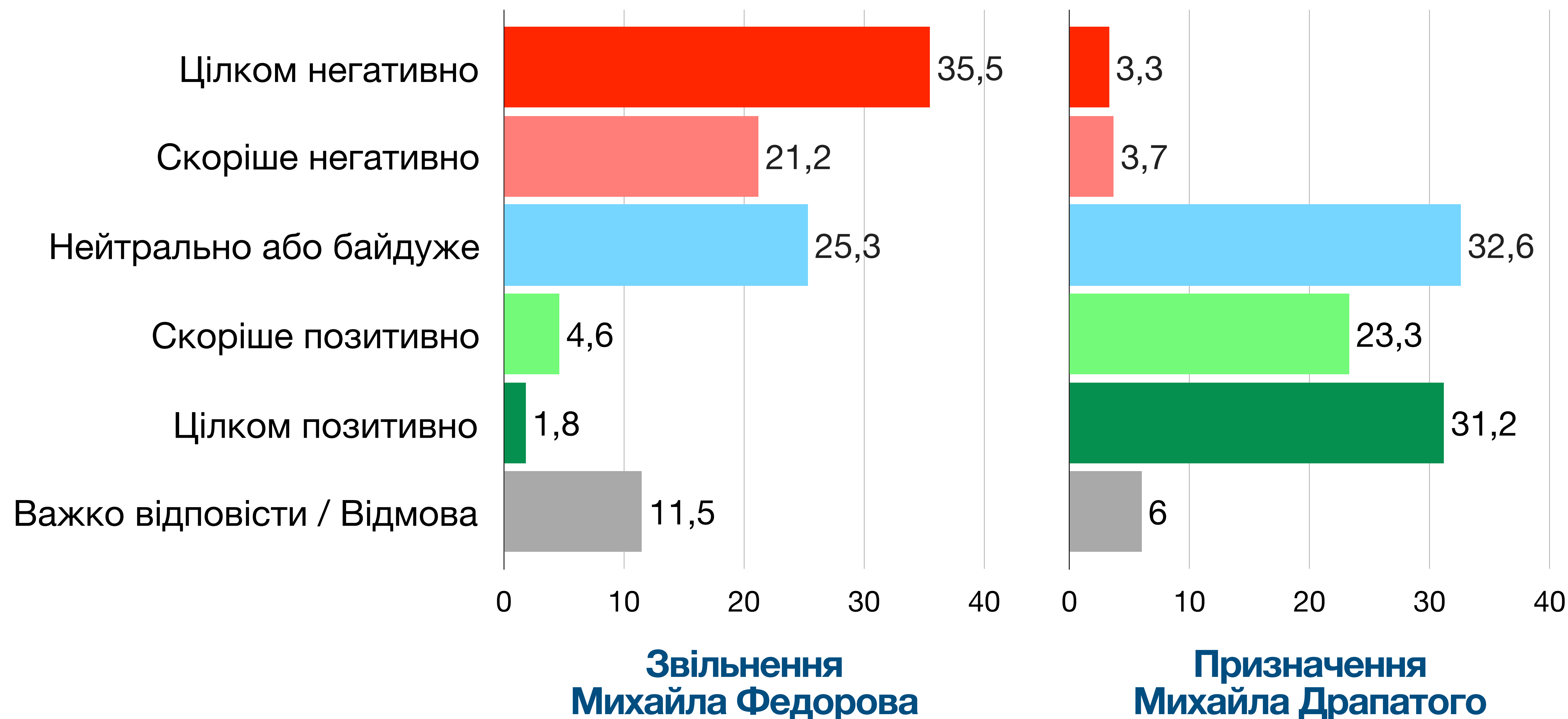
16 липня Михайла Федорова звільнили з посади міністра оборони. Певна частина суспільства не підтримала таке рішення та публічно виступила проти цього звільнення. Скажіть, чи відомо Вам про ці події?

22 липня Володимир Зеленський змінив Олександра Сирського на Михайла Драпатого на посаді головнокомандувача. Скажіть, чи відомо Вам про цю подію?

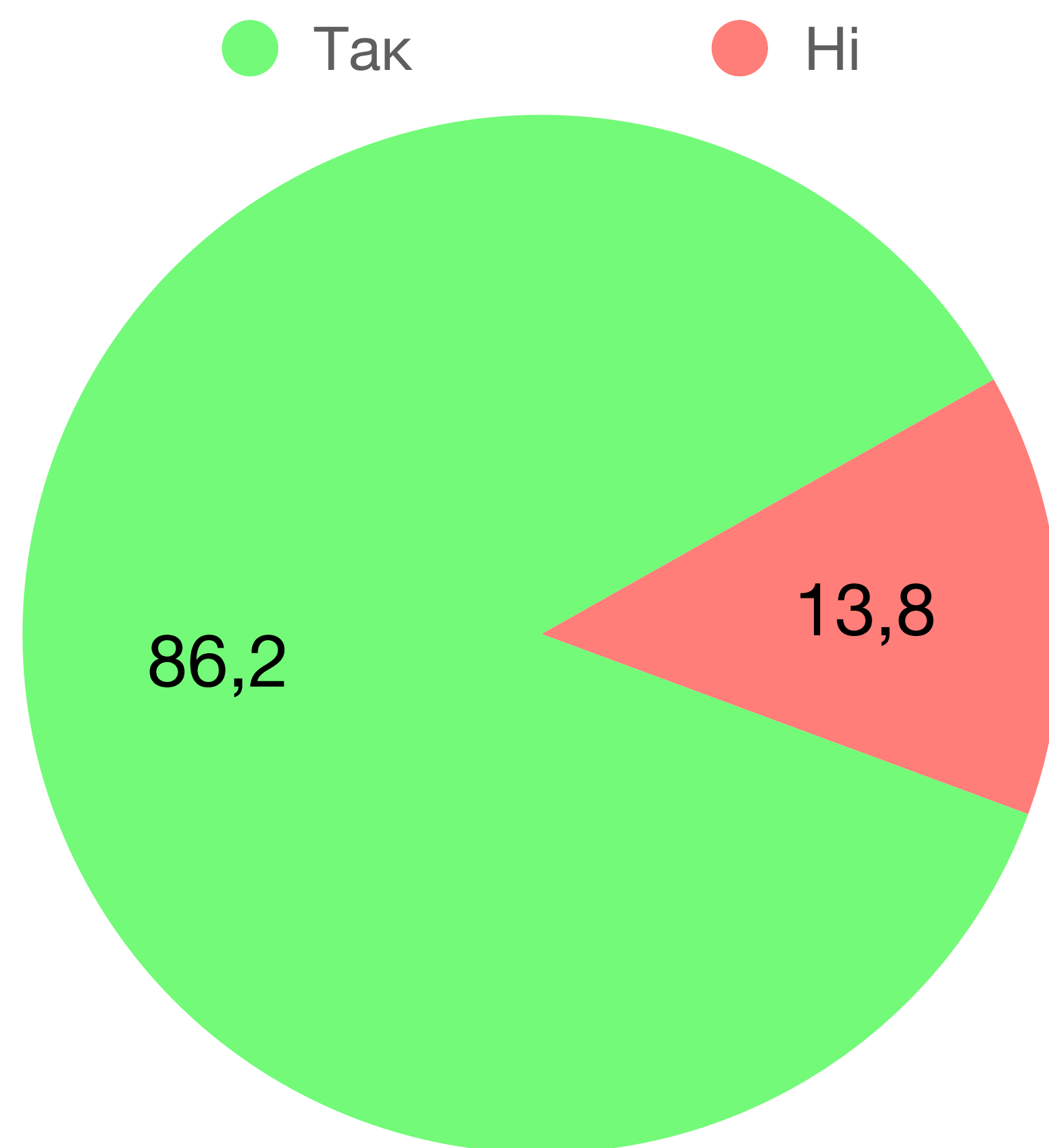
Відомо, і Ви знаєте деталі Чули про це, але не заглиблювалися До цього не чули про це

II. ОЦІНКА ПОДІЙ, %

III. КОМЕНТАРІ: ЗВІЛЬНЕННЯ ФЕДОРОВА, %

Детальний аналіз змісту коментарів респондентів дивіться в матеріалі, що супроводжує ці графіки.

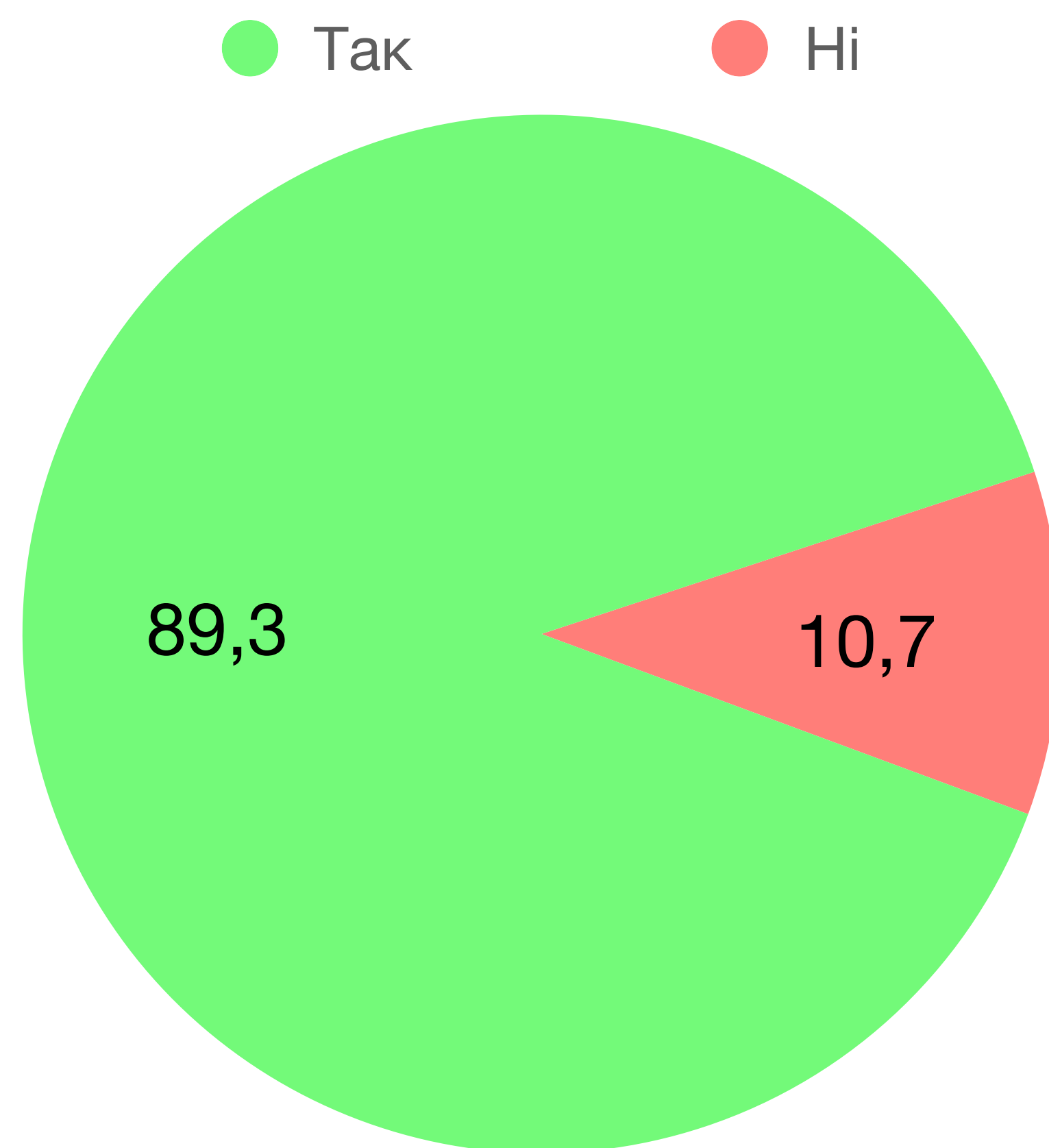

Більшість критичних коментарів (тобто проти-звільнення) — це **варіації «результативної» формули**: *«та ж Дія, Армія+, Резерв+»*, *«як він з Ілоном Маском домовився про відключення Старлінків у русні»*, *«ефективний менеджер»*, *«людина, яка хоч щось робила»*. *«Ефективність і заслуги»* — найбільший змістовний кластер (кожен четвертий присвоєний код; звучить у 41% усіх інтерв'ю).

Але **присутні й інші аргументи**. Поколінський (*«молодий, перспективний, давати дорогу»*), таймінговий (*«коней на переправі не міняють»*, *«за пів року рано вимагати»*), конспірологічний (*«молодих давлять; корупцію убирають, а їх давлять, бо не вигідно»*) і мотив вуличної легітимності (*«якщо в кількох містах українці за ним, значить має бути»*; *«мітингують у Києві — піддержую народ»*). Табір, що підтримав звільнення, — малий (13 інтерв'ю) і неоднорідний: від тверезого (*«державний апарат треба оновлювати»*) до анти-кар'єризму (*«хапається за посаду... це вже про корито, а не патріотизм»*).

IV. КОМЕНТАРІ: ПРИЗНАЧЕННЯ ДРАПАТОГО, %

Детальний аналіз змісту коментарів респондентів дивіться в матеріалі, що супроводжує ці графіки.

Більшість схвальних коментарів — **варіації теми «протистояння двох військових шкіл»**: Драпатий — *«нове покоління»*, *«незалежна військова школа»*, бойовий генерал від 2014-го, який *«цінує життя бійців»*; Сирський — *«радянська школа»*, *«м'ясник»*, для якого *«головне — штурм»*. 114 із 214 (53%) — за заміну, проти — лише 15 (7%).

Також відповідні наративи мають дві відмітні риси. Перша — **етнічний дискваліфікатор**: російське походження Сирського й родичі в РФ працюють як самостійний аргумент — *«як мінімум те, що це не людина з Російської Федерації»*, *«він з Хмельниччини, а не з Росії. І все»* (аргументи на користь Драпатого). Друга — **джерело оцінки**: не телеефір, а народний маркетинг — *«ті люди, які воюють, кажуть, що Драпатий краще»*, *«у мене три сини воюють, сини мені розказують»* тощо.

Що це означає для влади?

Невдоволення конкретним кадровим рішенням не делегітимізує владу як таку і не має бенефіціара. В обох кейсах оцінка влади не корелює з вироком: ті, хто протестує проти звільнення Федорова, оцінюють владу не нижче за прихильників звільнення, а найвищі бали дають узагалі відсторонені — це незгода лояльних, а не бунт. І перетікати цій незгоді нікуди: опозицію з її середнім балом 3.4 (по 11-бальній шкалі) і 18% нездатних її навіть оцінити суспільство просто не бачить. Але відсутність делегітимації — не карт-бланш. Населення показало, що має чіткий предметний стандарт (сучасність, цінування життя бійців, українська вкоріненість) і судитиме кожне рішення саме за ним, а не за лояльністю до того, хто його ухвалює: рішення проти стандарту (прибрати модернізатора) породжує організований спротив аж до вулиці, рішення за стандартом (прибрати «стару школу») — активне схвалення, що оперує конкретними фактами.

Параметри дослідження

- Інструментарій дослідження розроблений Сектором соціологічного моніторингу (Інститут соціології НАН України) та Лабораторією соціального дизайну.
- Результати опитування репрезентують доросле населення України (від 18 років і старше), за виключенням АР Крим і тимчасово окупованих територій Півдня та Сходу України.
- Опитування здійснювалося методом телефонних інтерв'ю з використанням комп'ютера (computer-assisted telephone interviews, CATI) за випадковою вибіркою мобільних номерів.
- Польовий етап дослідження тривав з 21 по 25 липня 2026 року.
- Статистична похибка вибірки обсягом 432 респондентів при довірчій імовірності 95% та дизайн ефекті 1.1 не перевищує 5%. Але **питання про Михайла Федорова та Михайла Драпатого задавалися окремо — кожній половині вибірки, тому для них статистична похибка не перевищує 7%.**
- Параметри вибірки
 - Середній вік: 51.3 років
 - Стать: чоловіки — 47% жінки — 53%
 - Тип населеного пункту: обласний центр — 37.2% інше місто — 32.7% село — 30.1%
 - Освіта: середня загальна або нижче — 20.2% середня спеціальна — 34% вища — 45.8%

Донори, виконавці та партнери

- Дослідження виконано в межах співпраці між Інститутом соціології НАН України, Лабораторією соціального дизайну та дослідницькою агенцією «Research UA».
- Опитування, результати якого лягли в основу цього звіту, було проведене CATI-студією Інституту соціології НАН України в якості пілотного дослідження для проєкту Академічний моніторинг громадської думки.
- Фінансову та технічну підтримку було надано партнером Інституту соціології НАН України дослідницькою агенцією «Research UA».